M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci, Här Kartheiser. An da wier et um Här Sven Clement.

M. Sven Clement *(Piraten).*- Merci, Här President. Mir wäerten dëse Projet haut matdroen, bedaueren awer, datt aktuell nach ëmmer eng Rëtsch EU-Memberstate feelen, mat deene mer keng Accorden hunn. Dat sinn: Dänemark, Griichenland, Irland, Malta an Holland - fir se ze nennen.

Do derniewent hu mer och mat enger ganzer Rëtsch NATO-Memberen nach ëmmer keen Accord. An dee gréissten, deen do, mengen ech, zielt, dat sinn d'USA. An ech mengen, dat ass och eppes, wat an engem vun den Avisen zu dësen Accorden ugeschwat gouf, datt ee sollt mat eise Bündnispartner an all deene groussen internationalen Organisatiounen dann och déi Accorden hei ausschaffen.

Mir schaffen elo schonn eng ganz Rëtsch Joren drun. Mir sollten also vläicht do nach eng Kéier eng Kadenz bäileeën, fir datt mer wierklech eng honnertprozenteg Ofdeckung hunn, zumindest innerhalb vun der EU, mä optimalerweis an all eisen internationalen Organisatiounen, fir eben esou mat all deene Länner kënne sécher ze kommunizéieren.

Ech soe Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci, Här Clement. D'Regierung huet d'Wuert. Den Här Ausseminister Jean Asselborn.

Prise de position du Gouvernement

M. Jean Asselborn, *Ministre des Affaires étrangères et européennes.*- Jo. Also, Merci och der Madamm Lydia Mutsch fir hire Rapport, dee komplett war.

Ech wëll vläicht soen, Macédoine du Nord, dat ass deen neien Numm vun deem Land. Et ass kloer, dass dee sech och op dat Land elo bezitt an och op deen Numm.

Malta hunn ech ënnerschriwwen zu New York elo virun enger Woch, wéi mer do waren. Dat ass also an der Rei. Mir hunn am Viséier, wou mer héchstwahrscheinlech virukommen: Kanada, Neiséiland, Australien an Dänemark. Wou et nach klemmt de Moment, dat ass Holland a Griichenland.

D'USA sinn éischter interesséiert un engem Accord, dee sech spezifesch op de Militärberäich konzentréiert. Do musse mer also nach dru schaffen. A mat Holland och. Et ass eigentlech net ze verstoen, dass mer mat den Hollänner net géifen eens ginn, fir esou en Accord ofzeschléissen.

Merci, Här President.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci, Här Asselborn.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7389 et dispense du second vote constitutionnel

D'Diskussioun ass ofgeschloss. Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7389. Den Text steet am Document parlementaire 7389[4].

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Duerno de Vote par procuration. De Vott ass heimat ofgeschloss.

De Projet de loi 7389 ass mat 58 Jo-Stëmme bei 2 Nee-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm (par M. Laurent Mosar), Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), MM. Aly Kaes (par M. Paul Galles), Marc Lies (par M. Félix Eischen), Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Marco Schank (par M. Jean-Marie Halsdorf), Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Octavie Modert), Claude Wiseler et Michel Wolter (par M. Marc Spautz) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Mme Joëlle Elvinger, MM. Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mmes Carole Hartmann et Lydie Polfer ;

MM. Marc Angel, Dan Biancalana (par M. Georges Engel), Alex Bodry, Mme Tess Burton, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen (par M. Yves Cruchten) et Mme Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, MM. Marc Hansen (par M. François Benoy), Henri Kox, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : MM. Marc Baum (par M. David Wagner) et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

12. 7238 - Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 29 août 2008 sur la libre circulation des personnes et l'immigration

Eise leschte Punkt vum Ordre du jour vun haut ass de Projet de loi 7238, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert de fräie Persouneverkéier. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht an de Rapporteur vun dësem Projet de loi ass den honorabelen Här Marc Angel. Här Angel, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Coopération, de l'Immigration et de l'Asile

M. Marc Angel *(LSAP), rapporteur.*- Merci, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, de Gesetzesprojet 7238 ass den 28. Abrëll 2018 eng éischte Kéier an der zoustänneger Kommissioun analyséiert ginn. Et geet spezifesch ëm eng Rëtsch Ëmännerungen am Emigratiounsgesetz vun 2008. An dat ass néideg ginn, fir den Observatioune vun den Experten, déi am Kader vun der Evaluatioun vun der Applikatioun vum Acquis de Schengen 2016 hei zu Lëtzebuerg gemaach gouf, fir deenen Observatioune Rechnung ze droen.

Am Dezember 2016 huet de Conseil vun der EU eng Décision d'exécution ugeholl, déi eng Recommandatioun adoptéiert huet, déi virgesäit, dass d'Mängel, déi bei dëser Schengen-Evaluatioun festgestallt goufen, rektifizéiert musse ginn.

Et soll awer och gesot ginn, dass de Conseil eng Rei gutt Punkten an der Schengen-Evaluatioun iwwer Lëtzebuerg ervirgehuewen huet. Zum Beispill déi schnell Decisiounen, de Retour bei Drëttstaatler, déi irregulär zu Lëtzebuerg sinn, awer besonnesch och d'Promotioun vun Assistenzprogrammer fir de Retour volontaire. Dat gëtt als ganz positiv an där Evaluatioun ervirgestrach.

Wou kënnt déi sougenannt Evaluatioun Schengen hier a firwat ass se wichteg?

Den Espace Schengen berout op der géigesäiteger Confiance tëscht de Memberstaten, fir d'Mesuren, déi d'Ophiewen un de Bannegrenzen erméiglecht, komplett ëmzesetzen.

Fir ze garantéieren, dass dës Normen op engem héijen Niveau uniform respektéiert ginn, gouf et als noutwendeg ugesinn, en Evaluatiouns- respektiv e spezifesche Kontrollmechanismus op d'Been ze stellen, deen et erlaabt, d'Applikatioun vum Acquis vu Schengen ze verifizéieren.

Dofir huet de Conseil vun der EU de 7. Oktober 2013 e Reglement adoptéiert, dee justement esou e Mechanismus etabléiert. Et gëtt also eng legal Basis. An et ass net esou, wéi et am Ufank gemengt gi war vun engem Member aus der Kommissioun, dass do iergendwéi Leit vu Bréissel géife kommen ouni Mandat an hei emol en Avis iwwer Lëtzebuerg schreiwen. Déi legal Basis ass do.

Dëse Mechanismus soll dozou bäidroen, eng effikass, kohärent an transparent Ëmsetzung vun de Regelen an de Reglementatioune vu Schengen vun alle Memberstaten ze garantéieren.

Lëtzebuerg gouf, wéi gesot, 2016 evaluéiert. A verschidden Observatiounen a Recommandatioune konnten, wéi mer deemools och an der Kommissioun informéiert goufen, um administrativen Niveau ëmgesat ginn, a fir anerer hu mer misse legiferéieren. A genau dat ass den Inhalt vun deem haitege Projet de loi.

Et geet heibäi virun allem ëm d'Politique de retour. Spezifesch ännert sech virun allem eppes an der Evaluatioun vum Intérêt supérieur vun de Mineurs non accompagnés am Kontext vun enger Décision de retour. Hei gëtt eng Commission consultative geschafen, op déi ech spéider nach eng Kéier ze schwätze kommen.

Ausserdeem wäert eng „automatesch" - oder wéi de franséischen „d'office" - systematesch Verifikatioun a Fäll vu méi laange Periode vun enger Retentioun agefouert ginn. Dat heescht also a Fäll, wou et zu méi wéi véier Méint Retentioun kënnt. An esou Fäll gëtt e Recours virum Tribunal administratif opgemaach, deen als urgent traitéiert gëtt. Et wäert d'Méiglechkeet ginn, fir géint eng Decisioun vum Tribunal administratif bei der Cour administrative an Appell ze goen.

Eng aner Modifikatioun betrëfft den Éloignement forcé. Wann den Zougang zu de sougenannten « locaux servant à son habitation » refuséiert gëtt, an domat e Retour onméiglech gemaach gëtt, muss de President vum Tribunal d'arrondissement deen explizitten Accord ginn, ier d'Police sech Accès fir déi Locaux ka verschafen, fir eng Décision de retour auszeféieren. An dës Mesurë musse proportionéiert sinn an all Asaz vu Gewalt muss strictement räsonabel sinn.

Heibäi muss ee soen, dass eng Majoritéit vun de Retouren hei zu Lëtzebuerg zum Gléck op fräiwëlleger Basis duerchgefouert goufen.

Bis Juni an dësem Joer waren dat der 68. 68 Retours volontaires géint 24 Retours forcés. An d'lescht Joer waren et vum Ufank 2018 bis November 2018 193 Retouren, 193 volontaire Retouren an zum Gléck nëmmen 30 Retours forcés.

Et kënnt och nach zu weideren, méi klengen Adaptatiounen, op déi ech awer net am Detail wäert agoen, mä déi mer an der Kommissioun en long et en large beschwat hunn an déi och am schrëftleche Rapport nozeliese sinn.

All d'Ëmännerungen am Immigratiounsgesetz brauchen eng gewësse Preparatioun. An dofir gëtt dëse Projet och eréischt elo nom Summer gestëmmt. Et huet de relevanten Akteuren erlaabt, sech virzebereeden, soudass déi nei Dispositiounen och effikass ëmgesat kënne ginn.

Den 23. Abrëll 2018 huet d'Kommissioun den Text, wéi gesot, eng éischte Kéier examinéiert. De 25. Juni 2018 huet d'Kommissioun den Avis vum Statsrot vum 8. Mee 2018 an och d'Avisen, déi ganz gutt waren, vum Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand a vun der Mënscherechtskommissioun analyséiert. Ech hunn och derfir gesuergt, dass dës Avisen als Document-parlementairë géifen ugeholl ginn.

Den 11. Februar dëst Joer sinn d'Aarbechten un dësem Text du weidergaangen. D'Kommissioun huet eng Rei Amendementer adoptéiert, fir de Bemierkunge vum Statsrot Rechnung ze droen. Et waren zwou Opposition-formellen am éischten Avis vum Statsrot. Déi eng, do goung et ëm eng Notioun vun « représentants de médias accrédités », déi et an eisem nationale Recht net gëtt. An dofir gouf och an der Kommissioun decidéiert, dëse Punkt ewechzeloossen.

Zweetens: Bei där zweeter Opposition formelle goung et ëm de System vum Contrôle juridictionnel vun der Decisioun vum Minister, eng Mesure de rétention ze verlängeren, deen dem Statsrot no géint d'Logik vum Contentieux administratif verstousse géif. Och hei goufen dunn Ännerunge virgeholl.

Bei engem drëtten Haaptpunkt goung et ëm d'Équipe pluridisciplinaire, wou d'Mënscherechtskommissioun an den Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand Präzisioune gefrot haten. An d'parlamentaresch Kommissioun huet dunn fir déi Équipe pluridisciplinaire eng Commission consultative virgeschloen, där hir Zesummesetzung an hire Fonctionnement duerch e Règlement grand-ducal festgeluecht gëtt. A bei der Ausschaffung vun deem Règlement grand-ducal ass enk zesummegeschafft ginn, mir sinn ëmmer informéiert ginn an der Kommissioun, an et ass enk zesummegeschafft gi mam Ombuds-Comité fir d'Kannerrechter.

Den Avant-projet vun dësem Règlement grand-ducal läit och vir. Ech hunn en och de Kolleeginnen an de Kolleege vun der Kommissioun geschéckt.

Dës Kommissioun, déi Commission consultative, wäert véier Memberen hunn. Eng Vertriederin oder e Vertrieder vum Minister fir Immigratioun an Asyl, deen d'Kommissioun presidéiert, eng Vertriederin oder e Vertrieder vum OLAI, wat elo jo an nächster Zukunft den ONA wäert ginn, eng Vertriederin oder e Vertrieder vum Office national de l'enfance an eng Magistratin oder e Magistrat vum Parquet vun der Sektioun Protection de l'enfant.

Den Ad-hoc-Administrateur, deen de Mineur non accompagné representéiert, wäert invitéiert ginn, fir der Kommissioun säi Point de vue ze presentéieren. An de Mineur selwer huet och d'Recht, vun der Kommissioun gehéiert ze ginn.

Den ORK als Mediateur wäert net Member vun där Kommissioun sinn, wéi ech et wollt virschloen, mä si wollten dat net. Si wollten dat net, well si wëllen hir Onofhängegkeet behalen. Mä si wäerten awer d'Recht hunn, an all déi pertinent Dossieren eranzegesinn, natierlech mam Accord vum Mineur non accompagné.

En drëtten Amendement betrëfft d'Notioun « locaux destinés à l'habitation », déi am Endeffekt duerch d'Formulatioun « dans les locaux servant à son habitation » ersat gouf. Ech mengen, do hu mer dat gemaach, wat de Statsrot vun eis gefrot huet.

Den Avis complémentaire vum Statsrot ass dunn de 26. Mäerz komm, dee mer dunn an der Kommissioun den 13. Mee 2019 analyséiert hunn. Dat war deen zweeten Avis. An den Avis complémentaire, wéi gesot, war zefridde mat den Amendementer an huet seng Opposition-formellë fale gelooss.

De Rapport gouf schlussendlech d'lescht Woch, den 30. September, ugeholl an der Kommissioun. An ech hoffen, dass d'Chamber dëse Projet de loi mat grousser Majoritéit wäert unhuelen a ginn heimat den Accord vun der LSAP-Fraktioun.

Ech wëll eng lescht perséinlech Remark maachen. Ech wëll de Beamtinnen a Beamte vun der Direction de l'immigration Merci soen, éischtens fir hir gutt Zesummenaarbecht an der Kommissioun, awer och fir déi gutt Aarbecht, déi si maachen. Si maachen eng schwéier Aarbecht. An et ass net esou, wéi gëschter de Vertrieder vun der ADR hei gesot huet, wéi e gemengt huet, hei zu Lëtzebuerg géife Leit Asyl kréien, déi kee Recht op Asyl hunn. D'Beamtinnen an d'Beamte vun där Direktioun, vun deem Ministère, déi kennen eis Gesetzer, déi kennen d'Direktiven. Mir hu se ëmgesat hei am Haus. Si si mat enger Majoritéit ugeholl ginn. An déi Beamtinnen a Beamten, déi exekutéieren, en âme et en conscience, eis Gesetzer. An hei zu Lëtzebuerg kritt deen Asyl, deen e verdéngt huet. Ech hunn lech jo virdru vu Retoure geschwat. Et ass net esou, wéi wann hei Leit politeschen Asyl gewäert kritt hätten, déi en net zegutt hunn.

Dat gesot, soen ech lech Merci fir Är Opmierksamkeet.

Plusieurs voix.- Très bien !

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Angel. Als éischte Riedner ass den honorabelen Här Claude Wiseler agedroen.

Discussion générale

M. Claude Wiseler *(CSV).*- Merci, Här President. Just ganz kuerz, fir dem Marc Angel villmools Merci ze soe fir ee vu senge leschte Rapporten. En huet dat, wéi ëmmer all déi Joren, exzellent gemaach, soudatt ech ka ganz kuerz bleiwen.

Dat hei Gesetz baséiert jo op enger Evaluatioun, déi 2016 gemaach ginn ass vun dem Gesetz vun 2008, an et huet haaptsächlech dorobber baséiert, datt mer déi Décision-de-retouren anescht organiséieren, notamment déi, déi den Intérêt supérieur vu Mineurs non accompagnés concernéieren, mä awer och d'Verifikatioun vun de Juridiction-administrativen dann, wann et drëm geet, datt d'Retentioun méi laang wéi véier Deeg (veuillez lire : Méint) gemaach gëtt.

Déi Solutiounen, déi elo um Dësch leien - an den Här Angel huet beschriwwen, wéi d'Diskussiounen an der Chamberskommissioun gelaf sinn, wéi mer och deenen eenzelnen Avisen, déi erakomm sinn, Rechnung gedroen hunn -, déi Solutiounen, déi elo hei am Gesetz sinn, si Solutiounen, mat deene mir duerchaus kënne liewen. Éischtens d'Aféierung vun enger Commission consultative fir individuell Fäll bei Mineurs non accompagnés. Zweetens, bei der Retentioun, déi méi wéi véier Méint ass, déi systematesch Vérification d'office vun de Juridiktioune mat engem Recours um Tribunal administratif an engem Appell op der Cour administrative. An, haaptsächlech fir déi Persounen, déi sech der Exekutioun vun enger Décision de retour widdersetzen, d'Méiglechkeet, fir den Accès à l'habitation ze maachen op Basis vun der Autorisatioun vum President vum Tribunal d'arrondissement. Dräi Solutiounen, déi mer duerchaus kënne mat ënnerstëtzen, an dofir wäerte mer och dat Gesetz hei matstëmmen.

Loosst mech just ee Regret ausdrécken! Dat heescht, den Originaltext, deen hat och nach een aneren Aspekt vun dem Gesetz vun 2008 wëllen ännéren, an zwar d'Autorisatioun, fir datt « représentants des médias accrédités » géifen hei zu Lëtzebuerg ouni Autorisatioun vum Minister en « séjour de moins de trois mois » kéinte maachen, fir hei kënnen ze schaffen. Dat ass elo aus dem Gesetz erausgeholl ginn op Basis vun enger verständlecher Opposition formelle vum Conseil d'État, deen u sech gesot huet, datt en net kéint novollzéien, wéi een da géif definéieren, wat e Média accrédité hei zu Lëtzebuerg wär, well mer déi Notioun juristesch net géife kennen. Ech verstinn absolutt déi Opposition formelle vum Conseil d'État. An dofir huet d'Kommissioun jo och decidéiert, et erauszehuelen. Op där anerer Säit ass et awer eng Fro, déi nach wie vor bleift, wéi mer mat deene Journalisten, deene Leit ëmginn an et muss an enger spéiderer Etapp dann och an eisem Gesetzestext geléist ginn, fir do absolutt Klorheet ze schafen.

Dat gesot, stëmme mer selbstverständlech dësen Text.

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Wiseler. Nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Gusty Graas.

M. Gusty Graas *(DP).*- Merci, Här President. 1985 war jo u sech en historescht Joer

fir d'Europäesch Unioun, dunn ass de Schengen-Raum geschafe ginn an engem Duerf, wat mer jo alleguer gutt kennen. Dat war, aus menger Siicht gekuckt, ee vun deene wichtegsten Datumen, déi mer bis elo an der Europäescher Unioun erlieft hunn. Leider ass et esou, datt haut jo ëmmer méi déi Errongenschaft deelweis a Fro gestallt gëtt. Et ass awer wichteg, datt mer nach wie vor dat Instrument hunn, an datt och eng Evaluatioun dovunner regelméisseg gemaach gëtt, dat ass ganz kloer ze ënnerstëtzen.

Ech mengen, dat, wat mer haut stëmmen, dat sinn zwar u sech nëmme punktuell Ännerunge vum besteeënde Gesetz, an trotzdeem hu se awer eng grouss Wichtegkeet. Ech wëll virun allem op deen Aspekt vun de Mineurs non accompagnés hiweisen. Et muss ee sech och emol an d'Haut vun deene jonke Leit versetzen, déi jo oft e grousse Cauchemar hanneru sech hunn, déi oft en Deplacement aus hirer Heemecht an aner friem Länner hanner sech hunn, ënner Konditiounen, déi mir eis oft net kënne virstellen. Datt do natierlech versicht gëtt, déi beschtméiglech hei an eisem Land ze encadréieren, dat ass net méi wéi normal, an datt och elo déi spezifesch Kommissioun do geschafe gëtt, fanne mer ganz richteg.

Mir hunn och matgedeelt kritt, wéi sech déi Kommissioun soll zesummesetzen, ouni datt elo Nimm do dropstinn. Mir mengen, datt et wichteg wär, datt déi Leit awer trotzdeem a verschiddenen Domänen déi néideg Kompetenze sollte matbréngen. Ech denken zum Beispill u Kannerpsychologie, wat fir mech e ganz wesentlechen Aspekt wär.

Deen anere Volet, dat ass dee vun der Retentioun. Ech mengen, do ginn et natierlech ëmmer Problemer, well Leit a Retentioune sinn, a wou ebe vläicht iwwert deen Delai vu véier Méint eraus muss eng Decisioun geholl ginn, fir se nach dozebehalen. Elo ass déi Prozedur do virgesinn, déi mer och richteg fannen, datt de Minister kann iwwert de Wee vum Tribunal eng Verlängerung ufroen. Et ass awer och evident, datt dee Betraffenen awer och e Recours muss behalen, an och dee Moment hei accordéiert kritt, datt en dee ka bei der Cour administrative ausüben.

Mir sinn och der Meenung, wat een natierlech net esou gär mécht, mä wann awer Leit sech hei zu Lëtzebuerg illegal ophalen, datt dann Instrumenter musse bestoen, fir deene Leit kloer kënnen ze verstoe ginn, datt se net méi däerfen hei op eisem Territoire sinn. An et muss Méiglechkeete ginn, fir se gegebenenfalls mat Force ze deboutéieren, wat een natierlech a leschter Instanz wëllt maachen. Mä och hei kréie mer elo awer eng, géif ech soen, zolidd Base légale, datt déi Méiglechkeeten och an Zukunft bestinn, ouni datt do Moyenen ugewannt ginn, déi an engem Rechtsstat net sollen herrschen.

An deem Sënn, wéi gesot, ass dat heiten e klengt Gesetz. Mä et ass e wichtegt Gesetz, wat eis Ennerstëtzung fënnt. An eemol méi och nach eng Kéier dem Kolleeg Marc Angel e ganz grousse Merci fir seng kompetent Berichter.

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Graas. An an der gewinnter Reiefolleg wier et dann elo un der Madamm Stéphanie Empain.

Mme Stéphanie Empain *(déi gréng).*- Merci, Här President, och nach eng Kéier Merci fir de Rapport an déi Ausféierungen, déi bis elo gemaach gi sinn.

Ech géif deem net ganz vill bäifügen, just ee klenge Punkt. An deenen Avisen, déi mer kruten, waren natierlech och d'Avisen derbäi vun der Commission consultative des droits de l'homme a vum ORK, déi sech hei selwer saiséiert hunn, fir Input ze ginn, wat eppes ass, wat ee kann allgemeng ervirsträichen, dass och aner Institutioune sech an dee legislative Prozess kënne matabréngen an een Avis ofginn, dee wäertvoll ass, dee wäertvoll ass an dee mir och an der Kommissioun eingeeënd beschwat hunn a wou och einfach de Message no baussen ass: Esou Avise verlafen net an d'Näischt. Déi weisen eis, dass eng Zivillgesellschaft hannendrusteet, déi eis Aarbecht kontrolléiert, déi sech wëllt matabréngen. An ech mengen, dat huet och an dësem Kader hei zu verschiddenen Amendementer gefouert. Do géif ech deene Leit gäre Merci soen a se encouragéieren, och an Zukunft eis Aarbecht esou ze begleeden.

Voilà. A vun eiser Fraktioun dann och den Accord.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Madamm Empain. An da géif ech d'Wuert weiderginn un den Här Fernand Kartheiser.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Villmools Merci, Här President. Et ass gutt, mengen ech, datt ech den Här Angel scho gelueft hat viru senger leschter Interventioun ...

(Hilarité)

... well ech weess net, ob ech et mat därselwechter Begeeschterung nach hätt kënne maachen. Mä an e puer Deeg geet et vläicht erëm besser.

Ech wollt vläicht ufänken, fir dem Här Angel awer Merci ze soe fir e puer interessant Zifferen. Déi Zifferen, déi en eis genannt huet, déi weise jo, datt et graff 200 Retoure pro Joer gëtt, forcéiert an net forcéiert, bei iwwer 2.500 Demandes d'asile, déi och laang net all accordéiert ginn. An d'Fro stellt sech jo dann natierlech ëmmer: Wou sinn all déi aner Leit? E Sujet, dee mer jo ëmmer gär verdéiwen, well et ass, mengen ech, ganz wichteg, datt een dat mécht.

Mir hunn hei eng ganz komesch Situatioun, an ech wëll se selbstverständlech aus den Ae vun der ADR beliichten. Mir bekennen eis zum Beispill zum Traité vu Schengen. Dat ass eng gutt Saach. Op där anerer Säit si mir jo fir en Europa vun den Natiounen a mir denken, datt fir all d'Aspekter, déi mat Asyl ze dinn hunn, et eng national Kompetenz muss ginn, an do, wou dat net ass, soll et erëm eng national Kompetenz ginn. An dofir droe mir och dësen Accord net mat, well mer eng grondsätzlech aner Approche hunn an Asylfroen. Fir eis ass dat: All Stat ka fir sech decidéieren, wien op sengem Territoire däerf liewen, ënner wéi engem Statut, a wien net.

M. Roy Reding *(ADR).*- Très bien !

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Mir hunn elo hei eng Ëmsetzung vun enger Recommandatioun, déi gekleet ass an eng Décision d'exécution. Et ass weder eng Direktiv nach e Reglement. Mir huelen hei e Gesetz dofir, opgrond u sech vun engem Avis vu Beamten. Fir eis ass dat keen ausräichende Grond, fir ze legiferéieren. Et ass ëmmer interessant, esou Meenungen ze héieren. Awer e Gesetz hätte mir net gemaach.

Da muss ee soen: Den Interêt supérieur des mineurs non accompagnés, déi Notioun vum Interêt supérieur de l'enfant, des mineurs, ass am Recht net ganz kloer determinéiert. Et ass eng Appreciatiounsgeschicht. Wat ass den Interêt supérieur? Et kann een en zum Beispill gesinn, besonnesch am Kontext vum Zivillrecht, bei enger Scheedung. Et kann een en och nach gesinn am Kontext vum Droit civil international. Mä hei schwätze mer iwwert d'Vëlkerrecht, den Droit international public, wou u sech d'State gebonne sinn. An da géife mir higoen a mir géifen een net definéierte Rechtsbegréff wéi den Interêt supérieur de l'enfant iwwert d'Verflichtunge vu State setzen. Mir maachen eng Appreciatioun, ob mer eng staatlech Verflichtung anhale solle géintiwwer anere Staten oder net.

Wéi wäit féiert dat? Wann e Mineur vu 17 Joer soll zréckgeschéckt ginn an e Land, wou zum Beispill den obligatoresche Militärdéngscht ass, ass et dann den Interêt supérieur de l'enfant, fir net dohinnergeschéckt ze ginn? A mir dann eigentlech d'Legislatioun vu sengem Hierkonftsland, vun deem hien d'Nationalitéit huet, géifen ëmgoen? Dat gëtt et dach net. Dat heescht, mir hunn eng net definéiert Notioun, wou mer u sech Verflichtunge vun dem Lien de nationalité iwwer engem Interêt vun engem Mineur eventuell ignoréieren, oder hëllefen ze ëmgoen, an deen Ableck eng staatlech Verletzung vun eise Flichten. Eppes, wat mer eis net kënne virstellen.

Retentioun: Hei féiere mer eppes an, e Recht, wat kee Lëtzebuerger oder Resident huet. Wann eng staatlech Administratioun eng Decisioun géint e Resident hëlt, och géint e Lëtzebuerger, jee nodeem, dann ass jo do net automatesch eng Verflichtung vun där Administratioun, fir sech beim Tribunal administratif oder bei iergendenger anerer Administratioun selwer ze denoncéieren oder unzekloen, datt déi Decisioun géint en Administré soll iwwerpréift ginn.

Hei féiere mer eppes an, wat deen normale Resident hei am Land net huet, en Droit spécial. An eisen Ae geet dat ze wäit. Selbstverständlech kann iergendee kloen, dee mengt, e bräicht net méi a Retentioun ze sëtzen, mä datt de Stat dat selwer muss maachen, dat gëtt et an eisen Aen net.

E leschte Punkt, dat sinn déi nei Dispositioune fir Persounen, déi musse manu militari ofgeholl ginn, fir kënnen expulséiert ze ginn. Dat ass eng gutt Saach. Mä mir hätten eis erwaart, datt all déi Persounen, déi deene Leit hëllefen, sech dem staatlechen Zougréff ze entzéien, och géifen duerch eng penal Dispositioun getraff ginn, déi esou e Verhale géif verhënneren. Dat ass hei net geschitt.

Dat si fënnef an eisen Aen iwwerzeegend Argumenter, déi een net muss deelen, eis awer derzou féieren, an der konsequenter Logik vun eiser Positioun vun engem Europa vun den Natiounen an enger nationaler Kompetenz an Asylfroen, fir ze soen: „Dat do droe mir net mat, mir stëmmen Neen!"

Ech soen Iech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci, Här Kartheiser. An dann ass et um honorabelen Här David Wagner. Här Wagner, Dir hutt d'Wuert.

M. David Wagner *(déi Lénk).*- Merci, Här President. Ier ech kuerz iwwert de Projet de loi schwätzen, wollt ech, vu datt et jo e bësse spéit ass an ech ee vun deene leschte Riedner sinn, Iech matdeelen, datt ech an dësem Kontext eng Motioun wollt deposéieren. Wannechgelift!

Motion 1

La Chambre des Députés,

- considérant l'article 3 de la Convention internationale relative aux droits de l'enfant qui stipule que : « Dans toutes les décisions qui concernent les enfants, qu'elles soient le fait des institutions publiques ou privées de protection sociale, des tribunaux, des autorités administratives ou des organes législatifs, l'intérêt supérieur de l'enfant doit être une considération primordiale. » ;

- considérant que le Comité pour les droits de l'enfant interprète l'article 3 précité de façon à ce que « l'intérêt supérieur de l'enfant doit primer sur tout objectif d'État, par exemple celui de limiter la migration illégale » ;

- considérant que l'UNHCR s'oppose catégoriquement à la détention des enfants dans le cadre de procédures d'expulsion, comme exposé dans son papier de positionnement datant de janvier 2017 et intitulé « UNHCR's position regarding the detention of refugee and migrant children in the migration context » ;

- considérant la position du Collectif Réfugiés Luxembourg qui « s'oppose catégoriquement au placement en rétention des enfants, et en particulier des mineurs non accompagnés et demande à faire primer des alternatives moins coercitives par rapport à la rétention de mineurs » ;

- rappelant l'avis du Commissaire des droits de l'homme du Conseil de l'Europe Nils Raimonds Muižnieks, exprimé lors de sa visite au Luxembourg en automne 2017, que « la privation de liberté, même pour une période courte, qui est souvent vécue par les enfants comme une expérience choquante, voire traumatisante, a des effets néfastes sur leur santé mentale. » ;

- rappelant que l'Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand, dans son rapport 2017, a recommandé aux autorités publiques que « la rétention des mineurs, accompagnés ou non, est nuisible pour l'enfant et des alternatives à la rétention devraient impérativement être mises en place. »,

invite le Gouvernement

à légiférer dans les meilleurs délais de sorte à exclure toute possibilité que des enfants ou des mineurs soient placés en rétention dans une structure fermée.

(s.) David Wagner.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci.

M. David Wagner *(déi Lénk).*- Ech mengen, si ass scho kopéiert ginn. Mir haten e bësse prophylaktesch geschafft.

Ech kommen och herno op d'Motioun zréck. Bon.

Mir dinn eis e bësse schwéier mat dësem Gesetzesprojet. Mir hunn en en long et en large intern diskutéiert. De Problem ass deen, datt jo eng Partie positiv Aspekter an deem Gesetzesprojet dra sinn. Et sinn anerer, déi an eisen Aen negativ sinn, an anerer, déi ambigu sinn, wou mer net zu engem richtege Schluss kommen. Dat Positivt natierlech ass déi Méiglechkeet, fir elo Appell ze maache géint eng Prolongatioun vun der Retentioun. Ech mengen, dat ass eng positiv Saach, déi een nëmme ka begréissen. An dat ass jo eng Verbesserung.

Dat Negativt, dat wäert Iech net wonneren, dat ass, datt elo awer d'Possibilitéit besteet, fir an den Domicile ze penetréieren, nodeems e Riichter dat unuerdent, fir do Leit sichen ze goen, déi net wëllen expulséiert ginn. Mir fannen, datt dat iwwerdriwwen ass, an en plus ass et jo kee Fait pénal. Dat geet relativ, ganz wäit a mir kënnen esou eppes net ënnerstëtzen.

Bon, den Här Angel huet zu Recht gesot, datt hei zu Lëtzebuerg fir d'Justiz, entgéint deem, wat oft behaapt gëtt a gewësse Kreesser, et net einfach ass zu Lëtzebuerg, fir einfach hei kënnen eng Erlaabnis ze hunn. Ech mengen, den Här Bodry ass gëschter dorobber agaangen, och mat perséinlechen Erfahrungen. Bon, d'Leit, déi hei eng Openhaltsgeneemegung sichen, et gesäit een, wéi schwéier et fir déi Leit ass. Do soll een also net maachen, wéi wann alles hei esou einfach wier.

Duerno ass et eng drëtt Neierung, déi an eisen Aen e bëssen ambigu ass, dat ass déi Introduktioun, fir eng systematesch Evaluatioun ze maachen am Intérêt de l'enfant. An do hunn ech Angscht, datt dat à double tranchant kéint sinn, deemno wéi kéint dat jo och e Mëttel sinn, fir u sech d'Departen nach ze justifizéieren, quitte datt verschidden Organismen mat doran involvéiert sinn. An ech mengen, dat ass eppes, wou deemno wéi, vläicht en faveur vun deene Leit kann tranchéiert ginn oder en défaveur vun deene Leit kann tranchéiert ginn. Ech weess et net. Et ass fir eis e bëssen ze vill ambigu. An do si mer eis och net onbedéngt eens. An ech duecht, ech géif mech an deem Sënn och bei dësem Gesetzesprojet da ganz einfach enthalen. Jo, et gëtt positiv Saachen, et gëtt negativ Saachen an et gëtt awer Saachen, déi schwéier ze evaluéiere sinn an eisen Aen.

Par contre, an do kommen ech dann zur Motioun, mir schwätze vu Retentioun. Bon, eis Positioun, mir sinn der Meenung, datt et einfach keng Retentioun soll ginn. Et gëtt Retentioun genannt, et ass awer d'Ewechspäre vu Mënschen, déi en plus sech näischt zu Schold komme gelooss hunn. Et ass en Entzuch vu Fräiheet.

Ech hat schonn als Kand ëmmer Schwieregkeeten, Villercher ze gesinn am Käfeg. Ech fannen dat grausam. Dat seet wierklech villes iwwert de Mënsch aus, e Villchen an e Käfeg anzespären. Mä fir e bësse manner romantesch elo awer ze sinn: En ass äusserst problematesch, de Prinzip vun der Retentioun, mä en ass nach ëmsou méi problematesch, wann et ëm Mineure geet an ëm Kanner.

Dofir deposéiere mer hei eng Motioun, déi sech och referéiert op ganz vill Institutiounen. De Comité pour les Droits de l'enfant, dee seet: « L'intérêt supérieur de l'enfant doit primer sur tout objectif d'État, par exemple celui de limiter la migration illégale ». Den Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand hat a sengem Bericht 2017 geschriwwen: « La rétention des mineurs, accompagnés ou non, est nuisible pour l'enfant et les alternatives à la rétention devraient impérativement être mises en place ».

Voilà. An ech zitéieren och an der Motioun de Collectif Réfugiés Luxembourg, de Commissaire des droits de l'homme du Conseil de l'Europe an och den UN-Flüchtlingsrot. Si soen all, datt d'Retentioun, wat d'Mineuren ugeet a Kanner, einfach net akzeptabel ass. Dofir deposéiere mer déi Motioun, déi d'Regierung invitéiert, an de beschten Delaien ze legiferéieren, fir hei zu Lëtzebuerg eng Alternativ zur Retentioun virzegesi fir Mineuren a fir Kanner.

Mir hoffen, datt vläicht dann do e Projet de loi kéint kommen, wann déi Motioun ugeholl gëtt. Ech mengen, mir missten eis awer iergendeng Kéier seriö Gedanken doriwwer maachen. Ech soen Iech Merci.

An ech wollt awer och nach dem Här Angel Merci soen. Ech hu virdru mat him gestridden, do hunn ech vergiess, fein mat him ze sinn. Mä normalerweis si mer fein mateneen.

(Hilarité)

An, bon, mir wäerten eis nach gesinn. Hien ass jo och e Stater an e leeft och ëmmer ronderëm. Mä ...

M. Fernand Etgen, *Président.*- En ass nach do.

M. David Wagner *(déi Lénk).*- ... et war awer ëmmer agreabel, mir wëssen dat, mam Här Angel zesummenzeschaffen.

M. Marc Angel *(LSAP).*- Villmools Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Wagner. A leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement.

M. Sven Clement *(Piraten).*- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Wuel vum Kand muss eis ëmmer dat Wichtegst sinn. Ech mengen, dat ass vill gesot ginn, a mir sollten eis och dorun orientéieren. An dëse Projet ass e wichtegen a richtege Schrëtt an déi Richtung.

Et gëtt awer grad am Kontext vum Kanner- a Jugendschutz nach eng ganz Rëtsch Punkten, déi verbessert kënnen a musse ginn. Ech denken do, ënner anerem, un d'Retentioun an awer och ëm d'Réckféierung vu Famillje mat Kanner wärend dem Schouljoer, wou mer sollte weider legiferéieren.

Ganz kuerz zur Motioun. Ech fannen, datt déi exzellent ass an deem Sënn, datt se d'Regierung just invitéiert, fir nach méi wäit ze goen, wéi se dat an dësem Projet gemaach huet. An deementspriechend géif ech och am Numm vun de Piraten zweemol Jo stëmmen.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci, Här Clement. An elo kritt d'Regierung d'Wuert, den Ausseminister Jean Asselborn.

Chambre des Députés

Compte rendu officiel

Supplément commun aux quotidiens :
Luxemburger Wort, Tageblatt, Lëtzebuerger Journal,
Zeitung vum Lëtzebuerger Vollek

Contenu rédactionnel :
Service du compte rendu de la Chambre des Députés
Service des relations publiques de la Chambre des Députés
Tél. 466 966-1

Saisie de texte :
Polygraphic SA, Esch-sur-Alzette

Conception et mise en page :
Espace Médias SA, Esch-sur-Alzette

Concept et coordination générale :
BRAIN & MORE, agence en communication, Luxembourg

Imprimeries :
Saint-Paul Luxembourg SA 2, rue Christophe Plantin L-2988 Luxembourg
Editpress SA 44, rue du Canal L-4050 Esch-sur-Alzette

Prise de position du Gouvernement

M. Jean Asselborn, *Ministre de l'Immigration et de l'Asile.-* Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, also fir d'Alleréischt wéilt ech e Wuert soen zu de Mineurs non accompagnés.

Ech komme vum Kierchbierg, elo virun zwee Deeg, a fir Iech nëmmen ze soen: A Griichenland huet den ...

Une voix.- Esou laang!

M. Jean Asselborn, *Ministre de l'Immigration et de l'Asile.-* ... a Griichenland huet den zoustännege Minister eis gezielt, dass de Moment eleng zu Moria, dat heescht op der Insel Lesbos, iwwer 3.000 Kanner sinn, also Mannerjäreger sinn, déi net accompagnéiert sinn. Déi sinn an Europa.

Mir hunn hei de Phenomeen vun de Mineurs non accompagnés. Ech kann Iech do just soen, dass et eng Zäit agerass war, dass Leit mam Taxi komm sinn op d'Areler Strooss, si hunn e Kand erausgelooss, si hunn et virun eis Dier vum Ministère gesat a si si verschwonnen. Och dat ass haut méiglech, domat musse mer eis selbstverständlech och beschäftegen.

Déi meescht Mineurs non accompagnés, déi mer hunn, si Leit vum Balkan. Do sinn et och Fäll ginn, wou souguer d'Eltere mat de Kanner mam Bus op Lëtzebuerg komm sinn, si hu se erausgelooss op där nämlechter Adress an d'Mamme si mam Bus erëm heemgefuer. Dat war heiansdo mam Zil, dass d'Kanner hei sinn an dass dann d'Mamm oder de Papp kënnen herno nokommen.

Bon. Et gëtt also alles do. Ech mengen, et ass eis Aufgab, déi verdammte Flicht, déi mer hunn, fir domadder eens ze ginn. An duerfir, ech soen dat elo hei an aller Offenheet, hu mer probéiert, wéi mer et kënnen esou bewerkstellegen, dass d'Interête vum Kand gekuckt ginn, just d'Interête vum Kand, wat mer solle maachen.

Mir hunn do net vu Militärdéngscht geschwat an esou, mä mir hu geduecht, et wier vläicht gutt, wann ee géif mat der OIM, dat ass eng UNO-Organisatioun, kucken, fir eng Konventioun ze maachen, déi mer och ënnerschriwwen hunn, an dass mer e Comité géife maachen, wou den OLAI dran ass an den ONE, also den Office national de l'enfance an de Parquet selbstverständlech, mat eis, also mat eisem Ministère, an da kucken: Schécke mer Leit vun der OIM op d'Plaz, zum Beispill an Albanien oder am Balkan? A mer kucken dann: Wéi sinn d'Konditioune vun där Famill? An da gëtt eng Decisioun geholl.

Mir hunn dee Comité, déi Kommissioun besteet schonn. A fir Iech et och ze soen: Déi ass elo néngmol zesummekomm, an dee leschte 4. Oktober war et fir d'Lescht. Et sinn 23 Dossieren traitéiert ginn, meeschtens vu Leit aus Albanien. Zwielefmol gouf decidéiert, dass et am Interêt vum jonke Mënsch wier, fir zu Lëtzebuerg ze bleiwen, an eelefmol wier et am Interêt, dass en zréckgoe géif a seng Famill.

Dir gesitt, dass mer eis do d'Saach net einfach maachen. A menger Meenung, dat soen ech hei, kënnt een do mat Legiferéieren natierlech net ganz wäit. Mä et muss een awer eng gewësse Struktur opbauen, wou mer da vläicht déi richteg Decisioune kënnen huelen.

Wat d'Retouren ugeet: Ech mengen, all Kéier wann deen, deen zoustänneg ass fir d'Migratioun, hei op dësem Pult steet, dann ass e konfrontéiert mat de Konditiounen, wéi d'Retoure sollen organiséiert ginn, mussen organiséiert ginn oder däerfen organiséiert sinn.

Ech soen Iech vu vireran: Mer mussen de System vum Rechtsstat gutt verstoen. Et gëtt eng Demande gestallt. Déi Demande gëtt gekuckt vun dem Ministère, an de Ministère hëlt eng Konklusioun. Wann déi Konklusioun ass, dass d'Leit de Statut kréien, dann ass jo alles an der Rei. Déi Decisioun, dat si Leit, dat ass deenen hire Beruff, déi schaffen zesumme mat der Police, si kucken d'Sécherheet, si kucken, ob dat, wat gesot gëtt, stëmmt. Do gëtt et jo Leit aus Eritrea, aus Afghanistan, vun allen Häre Länner, aus Syrien an esou weider, Leit, déi vill Misär dacks matgemaach hunn, déi aus Libyen kommen. An déi Leit huelen also eng Decisioun. Wann déi Decisioun negativ ass, dann hunn d'Leit ee Recours. Do gëtt en Affekot vum Stat bezuelt, fir dass dee Recours ka stattfannen an alle Fäll, an dann ass et um Riichter, fir a leschter Instanz ze soen: Jo oder Nee.

Sou. Wa mer dee Prinzip akzeptéieren, da musse mer och akzeptéieren, an ech mengen, dat ass rechtsstaatlech bal net anescht ze maachen, da musse mer och akzeptéieren, dass et dann zu Retoure kënnt, an dass déi Retouren dann och rechtsstaatlech mussen organiséiert ginn. Mir maachen alles hei zu Lëtzebuerg, wierklech alles, fir de Leit - si hu jo ee Mount Zäit - un d'Häerz ze leeën, dass se solle fräiwëlleg goen, mat hire Kanner, wa Kanner derbäi sinn, dass se sollen déi Offert unhuelen an an hiert Land zréckgoen. Dacks kréie se och nach Hëllef do derfir. Wann et méi wäit ass, gëtt dat och mat der OIM zesummen organiséiert.

Bon, elo gëtt et Leit, déi dat natierlech refuséieren. Elo kënnt Der soen: „Dat ass hiert gutt Recht!" Gutt. Dat ass vläicht hiert Recht, fir dat ze maachen. Si sinn och därmoossen opgewullt, dass se net wëllen zréckgoen. Elo hu mer dann - wou mer scho sinn, säit ech an der Regierung sinn an och scho virdrun hei an der Chamber - Problemer, wann Eltere wierklech verschwanne mat de Kanner, wa se da sollen goen, an op eemol, wann d'Schoul erëm ugeet, si se erëm do.

Ech wëll och vläicht dem Här Clement soen, dass en dat weess: Mir hunn hei scho jorelaang extra dat net méi gemaach, dass Kanner aus der Schoul geholl ginn. Si kënnen d'Schouljoer fäerdeg maachen hei zu Lëtzebuerg. A wa se da soen: „Okay, mir ënnerschreiwen, dass mer, wann d'Schouljoer eriwwer ass, da fräiwëlleg ginn", da kënne se hiert Schouljoer hei fäerdegmaachen an herno kënne se vum selwe goen.

Dir laacht elo! Mä sot mer emol, wéi ech dat da soll anescht maachen! Wann de Riichter gesprach huet, dass een de Statut net kritt, wat soll ech da maachen? Soll ech soen: „Dir kënnt elo hei bleiwen."? Oder: „Ech sinn elo den Asselborn, ech kennen dech: den Domm erop oder den Domm erof."

An dat ass eppes, neen, gleeft mer et, ech soen dat ganz éierlech, gleeft mer dat: Wann ech eng Ursaach hunn a wann ech eng Ursaach kréien a wann ech gesinn, dass do e Problem ass, fir déi Leit zréckzeschécken, dass se vulnerabel sinn oder dass iergendee Misär ass mat de Kanner, da maachen ech dat selbstverständlech, souwäit ech et ka maachen. An et wier net déi éischte Kéier, dass ech et géif maachen.

Mä, deen, deen déi Verantwortung ze iwwerhuelen huet, deen an der leschter Instanz déi Verantwortung ze iwwerhuelen huet am Kader vun engem Rechtsstat, deen huet ze agéieren.

An duerfir, gleeft mer, mir maachen alles ... Dat, wat an deem Artikel 124 steet, dass muss gefrot ginn, fir dass d'Bezierksgeriicht eng Autorisatioun gëtt, fir an Haiser anzebriechen, dat wëlle mer wierklech an aller-, allerleschter Instanz maachen. An duerfir geet et och net, dass mer d'Kanner jo kënnen ... Wann dat muss sinn - ech soen et nach eng Kéier: „wann et muss sinn" -: Mir wëlle se net aus der Schoul huelen. Mir wëllen d'Elteren drop preparéieren, dass dee Retour muss stattfannen.

An dass mer se dann och op eng Plaz kréichen - dat ass och méiglech, mengen ech -, dat muss net am Centre de rétention sinn, mä mer hunn elo keng aner Plaz, fir dass se dann een oder zwee Deeg do sinn, bis de Fliger prett ass, an dass d'Leit da kënnen an de Fliger goen.

Do gëtt et déi komeschst an déi drolegst Saachen. Droleg am Sënn vun dramatesche Saachen. Do si Kanner, déi verschwannen oder verschwanne gedoe ginn, wa se zu zwee, dräi Kanner an der Famill sinn. A gleeft mer, déi Beamten, och vun der Police, déi dat musse maachen, dat ass jo net iergendwéi eppes, wat se gäre maachen.

An och Leit, déi mer mussen zréckschécken an Italien, wat Dublin-Fäll sinn. Dir wësst, wat dat ass. Also, Leit, déi bei eis froe kommen a scho vläicht de Statut an anere Länner hunn oder déi bei eis froe kommen an an der Prozedur waren an déi Prozedur ofgeschloss ass oder net ofgeschloss ass, egal wéi, déi eigentlech guer net an eis Prozedur eragehéieren an eben zréckgefouert ginn, well et Dublin-Fäll sinn, och dat sinn Operatiounen, déi net einfach sinn.

An wann eng Mamm mat engem Kand an deem Fall ass, ech kann Iech soen, dass dat net ohne ass.

Mä stellt Iech vir, mir maachen net dat, wat de Rechtsstat vun eis verlaangt, ech weess net, opgrond vu wat fir enge Kritären dann, an dass mer da sollen Uerdnung doranner behalen an ee Mënsch wéi deen anere behandelen! An deen, dee Minister ass, dee leet jo den Eed of, dass en d'Gesetzer respektéiert an dass en och dann d'Decisioune respektéiert, déi de Riichter geholl huet. Gleeft mer: Et ass net einfach! A mir kucken, an net nëmmen ech, mä all déi Leit, déi dru schaffen, zesummenzeschaffe mat den ONGen, wat d'Vulnerabilitéit ugeet. Mir kucken natierlech och, alles ze maachen, wat mer kënne maachen, dass d'Kanner net aus der Schoul gerappt ginn.

Alles an der Rei, mä et gëtt awer heiranner och eng Verantwortung vun den Elteren. A wann ech vum Balkan schwätzen, do sinn Elteren, déi mat hire Kanner schonn zwee-, dräi-, véiermol hei waren. Et gëtt och Fäll, déi kommen a si kréie jo och direkt gesot: „Dir sidd Dublin-Fäll, dat geet net. Dir waart schonn an anere Länner. Dir sidd do refuséiert ginn", déi dann an d'Procédure accélérée kommen an déi dann och wëssen, dass se no kuerzer Zäit mussen zréckgoen.

Also, ech géif Iech wierklech bieden, ech hunn dat schonn e puermol hei verzielt, dat ass net, dass ech mech selwer bedaueren oder déi Leit bedaueren, déi dat ze maachen hunn, mä et ass net esou ohne, fir hei d'Richtung ze behalen, wann een einfach seet: „Et däerf kee méi heemgefouert ginn", oder: „d'Kanner däerfen net heemgefouert ginn". Domadder léise mer de Problem net.

Ech wollt och nach e Wuert soen, Här President, zu deem Visa « Long séjour ». Dat ass wierklech geduecht, wann et iwwert déi dräi Méint erausgeet. Wann zum Beispill eng ganz schwéier Gebuert ass vun enger Fra oder wann een Hëllef brauch am Stot, da kënnen déi Visaen op ee Joer ausgestallt ginn. Och dat geschitt net ganz dacks, mä et ass awer schonn, wat mer och probéiert hunn.

Dann hu mer nach de Problem vun ... Neen, ech mengen, dat hunn ech Iech alles verzielt.

(Interruption et hilarité)

Zu deem, wat den Här Kartheiser gesot huet: Bon, wann en déi Astellung huet, sinn ech eigentlech frou, dass en dat Gesetz hei net stëmmt, hein. Well mir sinn hei jo och wierklech konfrontéiert an eiser Philosophie, wat d'Migratioun ugeet, wat d'Flüchtlingen ugeet. Entweder mir probéieren, et mat der gréisstméiglecher Mënschlechkeet, wéi mer dat jo hei zu Lëtzebuerg gewinnt sinn, unzegoen. Oder mir sinn op enger Schinn, déi mer kennen an Europa, déi sech vläicht bei dem Här Kartheiser senge Kolleegen an Ungarn entwéckelt huet. Och do gi Leit, déi Refugiéen hëllefen, bestrooft.

All dat ass eppes, wat ech op jidde Fall hei net wëll. An ech gleewen och net, dass déi meescht hei an dësem Haus domadder d'accord wieren. Duerfir, Här President, ech soen Iech Merci. A mir probéieren, dass mer dat korrekt maachen, awer och mënschlech maachen.

Merci.

Plusieurs voix.- Très bien !

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Asselborn.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7238 et dispense du second vote constitutionnel

D'Diskussioun ass ofgeschloss. Mir kommen dann zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7238. Den Text steet am Document parlementaire 7238[6].

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Duerno de Vote par procuration. De Vott ass heimadder ofgeschloss.

De Projet de loi 7238 ass mat 54 Jo-Stëmmen, 4 Nee-Stëmmen an 2 Abstentiounen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm (par M. Laurent Mosar), Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), MM. Aly Kaes (par Mme Viviane Reding), Marc Lies (par M. Félix Eischen), Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Marco Schank (par M. Jean-Marie Halsdorf), Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Martine Hansen), Claude Wiseler et Michel Wolter (par M. Marc Spautz) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Mme Joëlle Elvinger, MM. Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mmes Carole Hartmann et Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

MM. Marc Angel, Dan Biancalana (par M. Mars Di Bartolomeo), Alex Bodry, Mme Tess Burton, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen (par M. Georges Engel) et Mme Lydia Mutsch ;

Mme Mme Ahmedova Semiray, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, MM. Marc Hansen (par M. François Benoy), Henri Kox, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Jeff Engelen).

Se sont abstenus : MM. Marc Baum (par M. David Wagner) et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Da kéime mer zur Diskussioun vun der Motioun. Den Här Angel, wannechgelift.

Motion 1

M. Marc Angel *(LSAP), rapporteur.-* Ech wëll dem Här Wagner Merci soen, dass en dat Thema hei nach eng Kéier op d'Tapéit bruecht huet. Ech mengen, d'Kommissioun a ganz vill Membere vun dëser Chamber hunn dat Thema do scho virun e puer Jore seriö geholl. An ech hunn als Kommissiounspresident virun zwee Joer, virun annerhallwem Joer och gekuckt, dass mer als Kommissioun zesumme mat Beamtinnen a Beamte vun der Direction de l'immigration a mat Beamtinnen a Beamte vun de Bâtiments publics an Holland gefuer sinn, fir ze kucken, wéi eng alternativ Strukturen et gëtt fir e Centre de rétention.

An d'Intentioun ass jo, dass de Centre de rétention, deen elo do ass, haaptsächlech soll si fir Leit, déi eleng sinn, Männer, déi eleng sinn, a Famillje mat Kanner net do sollen an dee Centre de rétention kommen.

Mir hu jo och dunn extra e Rapport kritt och vum Direkter vum Centre de rétention, dass dat wierklech ganz, ganz, ganz selten de Fall ass. A mir hunn och d'Zouso kritt vun der Regierung, dass se esou eng nei Maison retour fir Famillje mat Kanner, eng Structure semi-ouverte, also wou d'Leit net méi agespaart ginn, wëlle bauen. Dat ass och Deel vun der Regierungserklärung.

An ech mengen, et ass elo d'Saach, dass se wierklech amgaange sinn, en Terrain ze sichen, fir esou eng Struktur kënnen ze bauen. Ech hoffen, dass esou en Terrain fonnt gëtt. Ech hoffen, dass och d'Gemengen do matmaachen, fir dass se vläicht der Regierung hëllefen, esou en Terrain ze fannen. Well mir brauchen esou eng Struktur. Ech mengen, mir sinn eis all eens, dass Kanner net an e Centre de rétention geheieren. Zum Gléck ass dat ganz selten de Fall.

An ech mengen, fir elo ze legiferéieren ... Mir sollen eis Energie drusetzen, fir esou séier wéi méiglech esou en Terrain ze fannen, fir dass esou en Haus soll gebaut ginn. An ech wär frou, wa mer an enger vun deenen nächste Sitzunge vun der aussepolitescher Kommissioun vläicht Vertrieder vun dem Minister mat Vertrieder vum Ministère kënne kréien, fir ze kucken, wou deen Dossier drun ass. Ech mengen, dat ass elo méi wichteg, wéi wa mer nach Zäit verléieren a Gesetzer maachen.

D'Iddi ass do. D'Regierung huet wëlles, an déi Richtung do ze goen. An ech fannen, mir solle se doranner ënnerstëtzen, esou eng Struktur ze bauen, fir dass eben d'Kanner net méi an dem Centre de rétention agespaart ginn.

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci, Här Angel. Den Här Kartheiser hat d'Wuert gefrot.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Jo, Här President, just e Wuert. Och dem Här Angel Merci fir seng Explikatiounen. A virun allem och deene Lénke Merci hei fir déi Motioun.

Et ass e wichtege Sujet, zemools bei klenge Kanner. Ech mengen, et ass ëmmer en Ënnerscheed, ob elo ee vu 17 Joer, Dir schreift och „Mineuren", dee schonn x Fuguë gemaach huet eventuell, do concernéiert ass oder ob et elo e Kand ass vun dräi oder véier Jor. Do gëtt et enorm Ënnerscheeder.

Mä ech begréissen deen Usaz, deen den Här Angel hei gemaach huet. An ech géif mengen, mir sollte wierklech ganz kuerzfristeg dat do an der baussepolitescher Kommissioun zur Sprooch kréien, an datt mer do e Rapport kréie vun der Regierung, wéi wäit se ass mat der Ëmsetzung vun där Iddi, fir datt mer dat kënne kucken, an da vläicht zesummen, wann et dann nach néideg ass, en neien Text redigéieren, dee mer zréckbréngen an d'Plenière.

Well ech fanne wierklech, datt déi Initiativ do derwäert ass, datt mer eis dermat befaassen. Mir géifen eis op jidde Fall och als ADR dofir mat asetzen, datt et net, wéi sou dacks hei ass, eng Motioun geet an d'Kommissioun, fir se kënnen ze begruewen, mä datt mer se do diskutéieren an erëm zréckbréngen an d'Plenière, fir datt mer wierklech, wann dat dann de Wee ass, fir den Dossier virunzebréngen, da kënnen e Schrëtt an déi dote Richtung maachen.

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci, Här Kartheiser.

Kënne mer ...?

(Interruption par M. Claude Wiseler)

Den Här Wiseler, wannechgelift.

M. Claude Wiseler *(CSV).*- Just fir kuerz ze soen, datt ech mech deem, wat meng zwee Virriedner gesot hunn, uschléissen. Mir mengen hei, datt dee Problem wichteg ass, datt mer an der Realitéit weiderkommen. Esou wéi et hei ausgedréckt ass an där absolutt genereller Form, wéi et hei steet, ass et och schwiereg, sech do mat all Realitéit an all Detail vun der Realitéit ze befaassen, soudatt mer domat Problemer hunn.

Mir hätten gär a mir wënschen eis natierlech eng Diskussioun an der Kommissioun, fir ze kucken, wéi déi eenzel Fäll traitéiert ginn a wat fir Schrëtt konkret an deem Dossier kënne gemaach ginn an enger Zäit, déi awer net op all Éiwegkeet virun eis geschobe gëtt, fir an engem Dossier weiderzekommen, deen awer sensibel ass a mat vill Mënschlechkeet verbonnen ass.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Den Här Angel, wannechgelift.

M. Marc Angel *(LSAP), rapporteur.*- Merci den zwee Virriedner. Ech géif dann effektiv proposéieren, dass mer déi Motioun elo hei tel quel, wéi se ass, net unhuelen, ofleenen. Awer ech garantéieren dat, an, ech mengen, ech kréien hei de Support vun all de Fraktiounen, dass mer dee wichtege Sujet an der Kommissioun diskutéieren, dass, wéi et gefrot ginn ass, de Minister an d'Kommissioun kënnt an eis seet, wou d'Regierung drun ass mat deem Projet vun enger Maison retour fir Famillje mat Kanner, eng Structure, déi net fermée ass, mä eng Structure ouverte oder semi-ouverte.

Ech mengen, dat ass e wichtegt Thema. An ech kucken, ech si jo nach eng Zäit hei, dass dat nach esou séier wéi méiglech op d'Dagesuerdnung kënnt. An ech wäert, wa mer hei erausginn, schonn direkt dem Minister säi Calepin consultéieren, fir ze kucken, wéini e kann an d'Kommissioun kommen, fir iwwert dat wichtegt Thema ze schwätzen.

Mä, wéi gesot, d'Motioun, wat hei gefuerdert gëtt, géif ech elo emol proposéieren ofzeleenen. A mer solle pragmatesch an der Kommissioun virgoen.

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Kënne mer à main levée iwwert dem Här Angel seng Propositioun ofstëmmen? Wien ass d'accord mat där Virgeeënsweis?

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Här President, kënnt Der d'Propositioun nach eng Kéier genee widderhuelen, wannechgelift?

M. Fernand Etgen, *Président.*- Den Här Angel hat proposéiert, fir d'Motioun de Moment ofzeleenen an dann an der aussepolitescher Kommissioun driwwer ze diskutéieren.

(Brouhaha)

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Här President!

M. Fernand Etgen, *Président.*- Ech hat gemengt, datt e generelle Konsens wier, ...

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Neen.

M. Fernand Etgen, *Président.*- ... fir op dee Wee ze goen.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Här President!

M. Fernand Etgen, *Président.*- Ech ginn d'Wuert zréck un den Här Angel.

M. Marc Angel *(LSAP), rapporteur.*- Also, am léifsten hätt ech, mir géifen déi Motioun elo hei ofleenen. Mä de Sujet, ëm wat et geet, dass mer virukommen an deem Dossier, dass keng Kanner méi an engem Centre de rétention agespaart ginn, dass mer nach eng Kéier déi genau Zuele kréien, wéi d'Situatioun elo ass. Déi ass näämlech net ganz grav.

Mä d'autant plus wëll ech de Sujet an der Kommissioun traitéieren. Mä wann Dir awer drop haalt, dass mer d'Motioun mathuelen, kënne mer déi och mathuelen. Mä ech hunn eraushéieren aus den Aussoe vun all deenen aneren, dass et fir eis méi wichteg ass, dass mer pragmatesch Léisunge fannen an eng Maison retour esou séier wéi méiglech kréien. D'Motioun geet mat an d'Kommissioun.

Une voix.- Voilà!

M. Marc Angel *(LSAP), rapporteur.*- An da kënne mer se dann do ofleenen an der Kommissioun.

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.*- Wien ass d'accord ...

(Brouhaha)

Voilà!

(Hilarité)

Wien d'accord ass, fir d'Motioun un d'Kommissioun ze verweisen, deen hieft d'Hand an d'Luucht.

Wien ass dergéint?

Ech mengen, dat ass eestëmmeg.

(Brouhaha)

13. Hommage à M. Henri Kox

Kolleeginnen a Kolleegen, haut ass déi virausiichtlech lescht ëffentlech Sitzung fir eise Vizepresident, den Henri Kox, als Deputéierten. Wa mir déi nächste Kéier am Plenum zesummekommen, sëtzt eise Kolleeg a Frënd, den Henri Kox, op där anerer Säit an de Reie vun der Regierung.

No 15 Joer am Parlament fänkt muer de Moien een neit Kapitel fir den Henri Kox un. Säin Engagement huet a senger Jugend ugefaangen, gepräägt duerch Ausenanersetzungen an de 70er Joren ëm déi geplangten Atomzentral zu Rëmerschen. Den Asaz vu senger Mamm géint d'Atomenergie huet dee jonken Henri Kox markéiert an hien huet sech fir alternativ Energien interesséiert.

1996 ass den Henri Kox Member vun der grénger Partei ginn.

Éiert den diplomëierte Maschinnebauingenieur an d'Chamber koum, war hie Professer am Lycée technique des Arts et Métiers. Deemools huet hien do Pionéieraarbecht am Beräich Solarenergie geleescht. Hien ass nach haut President vun der Asbl Eurosolar Lëtzebuerg.

(Interruption)

1999 ass hie bei de Gemengewahlen an de Gemengerot vu Réimech gewielt ginn. An 2005 ass hien an de Schäfferot komm. Enn 2009 ass den Henri Kox du Buergermeeschter vu Réimech ginn, wat hie bis 1917 (veuillez lire : 2017) war.

(Interruption)

Den Henri Kox ass 2004 an d'Parlament komm an duerno ëmmer erëm gewielt ginn. Zanter dem 5. Dezember 2013 ass hien och Vize-President vun der Chamber.

Säin Interessi fir alternativ Energien a gesellschaftlech Reformen huet och an der Chamber net ofgeholl, wou hien ënner anerem Auteur vun Interpellatiounen oder Debatten iwwert d'Energiepolitik war.

Den Henri Kox ass President vun der Logementskommissioun a Vize-President vun der Kommissioun fir de Mëttelstand an den Tourismus. Do virdru war hie President vun der Ëmweltkommissioun an och zejoert Rapporteur vun deem neien Naturschutzgesetz.

Dernieft ass hien och Member an enger sëllechen anere Kommissiounen, dorënner déi vun de Finanzen, dem Reglement, der Ekonomie, den Institutiounen, der bannenzeger Sécherheet an der Defense. Net zulescht ass hien och Member an der Kommissioun vun der Landwirtschaft, dem Wäibau an der ländlecher Entwécklung, wat net verwonnerlech ass, wann ee weess, datt den Henri Kox enk mat Réimech, der Musel an dem Wäi verbonnen ass.

Plusieurs voix.- Aah!

Une voix.- Prost!

(Hilarité)

M. Fernand Etgen, *Président.*- Den Henri Kox huet an der Chamber op eng roueg, awer bestëmmt Aart a Weis iwwerzeegt an och keng Diskussioun a keng Erausfuerderung gescheit. 2007 huet den Henri Kox emol gesot: „Wann ee kritiséiert, muss een och Alternativen hunn."

Dat ass och nach haut selbstverständlech fir hien.

Den Henri Kox gëtt hei am Haus net nëmmen als fairen a fläissege Kolleeg, mä och fir säi Wëssen, besonnesch am ekologesche Beräich, geschat.

Als President wäert ech hien als aktive Vize-President vermëssen, dee mech, nieft dem Mars Di Bartolomeo an dem Claude Wiseler, ëmmer gutt vertrueden huet.

Une voix.- Aah!

M. Fernand Etgen, *Président.*- Léiwen Heng, och wa mir däi Choix, fir elo an d'Regierung ze wiesselen, verstinn an absolutt kënnen novollzéien, ...

(Hilarité)

... esou deet et eis awer leed, datt s Du net an der Chamber bleifs!

Maach et gutt, Heng! Mir wënschen Dir vill Kraaft an eng glécklech Hand a mir hoffen, datt s Du vill Geleeënheete kriss, fir nei Wunnenge bei engem gudde Patt Miseler Wäin - Biowäin! - kënnen anzeweien.

(Hilarité)

Heng, all Guddes!

(Applaudissements)

M. Henri Kox *(déi gréng).*- Här President, effektiv soen ech immens Merci fir déi léif Wierder. 15 Joer hei am héijen Haus, de Moien ass et gesot ginn, ass eng Eier. Et hat ee politesch a mënschlech ganz flott Momenter, Héichten, awer och Déiften. Ob haut esou en Dag war, loossen ech der Geschicht iwwreg ze jugéieren.

Awer Frëndschafte gëtt et och. An dofir hunn ech hei zoufälleg déi Krawatt hei un. Well ech sinn eng Kéier kritiséiert ginn, wéi ech douewen d'Presidence gemaach hunn an ech hat keng Krawatt un. An dofir, déi Frëndschafte gi fir mech an dëser Chamber, och wa mer heiansdo ganz vill streiden, och iwwert d'Parteigrenzen ewech. An ech krut déi vum Marc Spautz virdrun iwwerreecht.

(Hilarité)

An dofir hunn ech him gesot: „Dann doen ech se awer och hei fir déi Ried zum Schluss, et weess ee jo ni, wat nach passéiert, un."

Ech vergläichen e bëssen d'Politik mat deenen Héichten an Déiften. Dir wësst, dass ech elo säit dräi Joer e bësse méi Sport gemaach hunn an emol esou en Iron Man matgemaach hunn. Sechs Stonnen ënnerwee ze sinn, heescht wéi an der Politik: Am Waasser kritt een der riets a lénks; am Vëlo wëllt een am léifsten net ophalen, well et esou einfach ass a schéin ass; am Lafen hätt ee schonn no all dräi Meter all d'Bengele bei d'Tromm wëlle geheien.

Et brauch een awer, fir unzekommen, eng immens Ausdauer. An déi Ausdauer brauche mer alleguerten heibannen, déi, déi Politik maachen; Ausdauer, fir seng Iddie kënnen duerchzesetzen. An ech hat der e puer.

An ech wëll just eng Iddi ernimmen, un där ech awer all déi Jore geschafft hunn, an et ass scho gesot ginn: Effektiv, ech sinn e fervente Streider gewiescht fir d'Notze vun der Solarenergie, an insbesondere der Fotovoltaik. Ech ka mech erënneren, dass ech hei eng ganz Rei vun Debatte gefouert hunn, déi net ëmmer ganz flott waren, wou ech ..., ben, net belächelt, awer trotzdeem: „Wat wëlls De mat Denger Fotovoltaik do maachen?"

Ech sinn awer dofir frou, dass et haut e Konsens ass, dass mer déi Technologie nach weider wëllen ausbauen, dass jiddwer Bierger hei am Land dat ka benotzen, sief et privat op sengem Haus oder, wie keen Haus huet, an enger Coproprietéit. An dat ass e Worf, dee ganz stolz mécht.

Ech wëll net drop agoen, firwat ech Minister ginn. Dat si ganz traureg Momenter an Dir kënnt Iech ... Ech hunn zwee Kolleegen hei, oder een, hei verluer an dëser Enceinte. Dat prääg een. Dat prääg ee fir säi ganzt Liewen. Et weist awer och, datt ee Frëndschafte muss opbauen a Frëndschafte muss bäibehalen. Entschëllegt déi Emotiounen!

Ech hunn awer och ëmmer - an dat hu mer an deene leschte Jore gemaach, an ech wëll dat verspriechen als zukünftege Minister - déi Chamber hei respektéiert.

(Interruption)

Pass op, wat s de elo sees!

(Hilarité)

Et ka géint dech verwent ginn.

(Hilarité)

Neen, déi Chamber huet Zukunft. Déi Chamber muss gestäerkt ginn. An ech konnt dat och mat zwee Rapporten e bësse beleeën. Ech hat d'Éier, 2015 zwee grouss Rapporten ze maachen: de Klimarapport. An do wollt ech probéieren oder ech hunn et och probéiert, mat externer Berodung, dee Rapport fäerdegzemaachen.

Mir hate 46 Sëtzungen. Dat war net näischt. An déi Berodung war am Ufank och e bësse kritiséiert. Ech hunn et awer ganz wichteg fonnt fir deejéinegen, deen et mécht, fir ganz perséinlech méi déif dranzegoen. D'Resultat ass haut, dass mer zumindest emol véier Beroder hei an d'Chamber kréien, déi am Beräich vun der Justiz, Ëmwelt - wat hu mer nach? -, Ekonomie an d'Santé, mengen ech, hate mer elo definéiert ...

Une voix.- D'Sécurité sociale.

M. Henri Kox *(déi gréng).*- Ben, a Sécurité sociale. Mä et ass wichteg, dass déi Chamber deen néidege Support kritt, well et ass awer och ganz wichteg fir d'Zukunft, och vis-à-vis vun der Exekutiv, dass ee sech déi Moyene gëtt, déi d'Chamber och brauch. An dat ënnerstëtzen ech och weider.

An dee Bericht, mengen ech, dee wäert och nach ëmmer gutt si fir och an deen zukünftege PNEC, de Plan national énergie et climat. Do sti Saachen dran, déi och do nach zréckzefanne sinn.

An dann hat ech d'Éier, ech war net deen Eenzegen, Budgetsrapporteur ze sinn. Dat ass och e ganz flotten Exercice. An ech hat 2015 de Budgetsrapport och op eng ganz aner Aart a Weis gemaach. Näämlech hat ech d'Nohaltegkeet an de Vierdergrond gestallt. Ech hat souwuel dat Soziaalt, dat Ekonomescht an dat Ekologescht no vir gesat. An ech war och ganz frou. Dofir, et kann een dem Premier seng Ried virun zwee Deeg kritiséieren, awer ech war frou, ganz vill iwwert d'Klima haut am Mainstream ze fannen. Jo, mir mussen agéieren! A mir mussen haut agéieren!

Souwäit just zu deenen zwee groussen Dossieren, déi ech gemaach hunn. Méi wollt ech net soen.

Ech wollt awer zum Schluss en décke Merci maachen. E Merci un de Generalsekretär. Och mir hunn emol méi hefteg mateneen diskutéiert. An dat gehéiert zu enger Demokratie. Der ganzer Verwaltung Merci fir d'Ënnerstëtzung.

Dann natierlech Merci un Iech alleguerten. Och, wéi gesot, wann et heiansdo méi hefteg ausgeet, mir sollten d'Kollegialitéit net aus den Ae verléieren an trotzdeem kënne respektvoll mateneen ëmgoen. Dat wënschen ech mer och an Zukunft.

An da menge Kolleegen: Toi, toi, toi! Eng jonk Equipp: jonk Dammen, déi de Mann wäerte stellen an d'Fra wäerte stellen, mat dem François ...

(Interruptions par M. Carlo Bock et M. Charles Margue)

... an eisen zwee aus der Muppet Show hannen.

(Hilarité)

Eng ganz gutt Equipp! Ech hu se geschat. An ech wëll Iech alleguerte Merci soen, a mir gesinn eis zréck an enger anerer Fonctioun.

Merci.

(Applaudissements)

M. Fernand Etgen, *Président.*- Nach eng Kéier villmools Merci, Henri Kox! A mir wënschen dir vill Satisfaktioun an denger neier Funktioun.

Domadder si mer um Enn vun eiser Sitzung ukomm. Déi nächst Sitzunge si fir den 22., 23. a 24. Oktober virgesinn. Fir dës Sitzunge virzebereeden, geet d'Aarbecht an de Kommissioune virun.

D'Sitzung ass opgehuewen.

(La séance publique est levée à 17.56 heures.)